

Беседа у недељу о жени Самарјанци и на празник Владике Николаја

У име Оца и Сина и Светога Духа,
Христос Воскресе!

Нема лепших и радоснијих речи од поздрава *Христос Воскресе*, којим се у току овог постваскрсног периода поздрављамо, те једни другима саопштавамо истину која је потресла људску историју толико да су се и врата паклена распукла. Распукла и оставила Сатану самог у аду без и једне душе која је до тог тренутка васкрсења Христовог била држана оковима смрти. Васкрсење Христово је центар живота Цркве.

Свети оци су у ову пету недељу по Васкрсењу одлучили да пред наше духовне очи ставе чудесан дијалог који је Господ Христос имао са женом Самарјанком. Много је разговора водио Господ за време Свога земаљскога живота, али само неколико је Бог изволео сачувати у Светом Писму Новог Завета. Чули смо како је Господ започео разговор са женом која долази да захвати воду речима *Дај ми да пијем*. Ове речи које Господ изговара, су у ствари вапаји сваке људске душе која истински трага за Богом и покушава да напоји своју душу водом од које неће више жеднети. Интересантно је да јеванђелист Јован открива и време у које је започет овај дијалог, а то је шести час по јеврејском рачунању времена, а по нашем то је подне. Дакле, у доба највеће жеге Господ седи код студенца, уморан од пута, а уствари уморан од људског греха и тражи мало предаха.

Међутим, ово време које наводи јеванђелист је важно и из другог разлога. Црквени песник који је описивао кроз стихире овај догађај наводи да је шести час време у које је Ева узела плод са дрвета познања добра и зла у рају и тиме заслужила прогон из раја, а да је жена самарјанка у тај исти час задобила спасење. Исти песник се одушевљава смирењем које Господ показује и прелепо наводи да је чудесно и нестварно да Онај који је створио облаке небеске и напунио све земаљске изворе водом, сада тражи воду. Онај који је ношен на рукама херувима сада разговара са блудницом и жели да је напоји водом живом, односно духовном.

Много тога је збуњивало жену самарјанку када је чула да јој се један Јеврејин обраћа. У то доба Јевреји су презирали Самарјане и то се испољавало чак и бесмисленим заобилажењем насеља где су боравили Самарјани, иако су се на тај начин излагали опасности да буду нападнути од стране разних разбојника. Ова два народа су истог порекла, али су Самарјани на жалост прекршили прву заповест Мојсијеву и почели да поштују друге богове којима су се клањали околни незнабожачки народи. Овај преступ је створио непријатељство између та два сродна народа и из тог разлога самарјанка на питање *дај ми да пијем* одговара питањем откуд то да један Јеврејин разговара са њом. Премудри Господ промишљено

поставља овакво питање. Свети оци тврде да је Господ одмах на почетку открио свој прави идентитет, то би изазвало страх код жене самарјанке и она би највероватније побегла са студенца. Међутим, Господ познаје највеће дубине свачије душе и зна како да пружи прави лек. Видевши душу самарјанке која је била искрени боготражитељ, имајући за циљ да њену душу напоји духовним добрима, Господ неприметно узноси душу жене самарјанке до истине да онај који беседи са њом јесте ишчекивани месија. Душа жене самарјанке осећа да пред њом није обичан човек и да јој Господ говори о духовним стварима, а не о материјалним. Врхунац овога дијалога је моменат када жена самарјанка схвата да се удостојила да сретне и спозна да је Господ Исус Христос обећани месија.

Колика радост обузима жену самарјанку видимо по томе што она одмах после тог сазнања оставља свој крчаг са водом и журно одлази у град да позове све суграђане да дођу и виде човека који јој је све казао шта је учинила и да је можда он обећани месија. На овом конкретном примеру видимо како човек када осети близину живог Бога у потпуности заборавља на све своје телесне потребе и одмах напаја себе оним, суштинским, најбитнијим. Самарјанка је оставила свој крчаг, иако је пошла на студенац да утоли телесну жеђ, али сусревши источника воде живе она заборавља на телесно и напојивши се духовном водом она отрчава у град да јави и осталим душама које су желеле да се насите небеске хране. Колико ли је она зрачила када је говорила својим сународницима да је нашла месију, када су због њених речи многи поверовали и изашли да виде месију. Чудесно је да је Господ касније, по предању Цркве, подарио овој жени име Фотина тј. Светлана. Јер је она заиста засијала светлошћу јеванђелском и припремила срца многих самарјана да приме реч спасења. Крајњи исход овог „случајног“ сусрета жене самарјанке са Господом је жеља осталих Самарјана да Господ остане код њих да би и њихове душе наситио водом живом.

Самарјани се овде показују много достојнијима да дочекају обећаног месију, јер моле Господа да остане код њих, док су Јевреји терали Христа из свог окружења као неког губавца који им је доносио болест, а не исцељење.

Покушавајући да протумачим ове еванђелске речи Христове, морао сам и сам да похитам духовном студенцу воде живе које своје духовно извориште добија у Христу, а земаљско насеље налази у једном малом селу званом Лелић. Пошао сам на чудотворни извор светог Владике Николаја жичког како бих могао себи, а и вама појаснити чудесан догађај описан у данашњем еванђељу. Да бих рекао нешто о Владици Николају, овом духовном горостасу, послужићу се речима другог, новојављеног, светитеља српског оца Јустина Ћелијског. Отац Јустин исповеда да је Свети Владика Николај после Светог Саве други највећи просветитељ

српског народа. Можда нам се чини да отац Јустин преувеличава лик и дело Владике Николаја, али он одговорно тврди и назива село Лелић другом духовном престолницом после Раса. Сагледавајући целокупну историју српскога народа не постоји ниједна друга личност која би се удостојила овог епитета. По речима оца Јустина од 1911. године у Србији није било човека који није *отишао ка Небу, пошао ка Господу Христу, а није се усудио и питао: Шта мисли јеромонах Николај? Како ово питање решава Владика Николај?*

Живот светог владике нам је добро познат. Сваки тренутак који је провео на земљи је користио да служи Христу и да проповеда Христа. Претрпео је многобројна искушења, страхоте ратова које су потресале Балкан, боравак у озлоглашеном нацистичком логору Дахао. Али у свом том вихору он је сигурно пловио ка небеској луци. Његов дар за беседништво му даје епитет новог златоуста, а отац Јустин га назива петим еванђелистом. Владика Николај је имао дар да сакупља народ око себе и да му најпростијим језиком објашњава тајне превечнога Бога. Окупљао је својом фрулом радознале Британце у Енглеској и приповедао им о малом српском народу на Балкану који се борио за истину и слободу.

У контексту данашње еванђелске приче, Владика Николај је српска жена самарјанка. Светлост Српском народу, као што је Фотина била светлост Самарјанима. Владика Николај је захватио од источника воде живе и изобилно је излио на душу намученог српског народа у отаџбини и расејању. Својим чудотворним моштима он је доказ да Господ није оставио свој народ без заступника и да ћемо увек пред престолом Бога живог имати неуморне молитвенике.

Покушавајући да сагледамо суштину ове еванђелске приче, неминовно долазимо до закључка да је свака Литургија студенац воде живе. Источник бесмртности. Ту, на том студенцу и нама се јавља Господ и започиње разговор са нашом душом речима *дај ми да пијем* чинећи тако да сваки пут када се причестимо телом и крвљу Његовом у нама настаје врхунац овога разговора са самарјанком, те да и ми, по узору на Фотину, излазимо из храма напојени духовном водом, како би свима сведочили да је Христос извор бесмртности. Зато, оставимо све своје бриге иза капија овог светога храма, као што је жена самарјанка оставила своје мужеве. Постанимо истински боготражитељи по угледу на жену самарјанку и владика Николаја, па ће Господ и нама постати саговорник као некада Фотини. Поклонимо се чудотворним моштима другог највећег просветитеља српског, Владике Николаја и исповедимо веру у Оца и Сина и Светога Духа, па ћемо и ми постати источници воде живе и већ овде на земљи ћемо стећи рај у нашим срцима и у нашим душама.

Бакон Бранислав Ђурагић
Изговорено у Бечу 2.маја 2010.